

Karšta, tvanku;
Saulė tėja 6:19, leidžiasi 7:21.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Šeštadienis, rugsėjo-September 4 d., 1971 m.

Kaina 15c

2C9

ISTEIGTA ARABŲ VALSTYBIŲ FEDERACIJA

RAPORTAS APIE KARINĘ PADĖTĮ

Sovietai turi daugiau branduolinių raketų

LONDONAS. — Tarptautinis Strateginių Studijų institutas Londone paskelbė raportą apie pasaulio karinę padėtį — "The Military Balance 1971-72". Raporte sakoma, kad Sovietų Sąjunga, matyt, pasiekė savo planuotą strateginių raketų lygį, nes sulėtino naujų raketų lizdų statymą. Institutas apskaičiuoja, kad sovietai dabar turi 1,510 tarpkontinentinių raketų, kada Amerika turi 1,064. Amerika nedarė pastangų per praėjusius metus didinti raketų skaičiaus, tačiau turimieji "Minuteman 1" raketų užtaisai yra pakeičiami "Minuteman 3" užtaisais.

Raporte nurodoma, kad naujos raketų galvos turi po tris ir atskirus taikinius skrendančius sprogstamuosius užtaisus — branduolines bombas. Iki 1975 metų tokių daugialvių raketų Amerika turės 500. Tuo bus padvigubintas Amerikos raketų smogiamasis pajėgumas.

Amerika kariuomenėje turi 2,7 milijonus vyrų, nors dar tik 1968 metais ji turėjo 3,5 milijonus. Sovietų Sąjungos kariuomenė padidėjo iš 3,1 milijono iki 3,4 mil. Europoje sovietai turi vietoj anksčiau buvusių 26 divizijų 31. Amerikos kariuomenės skaičius Europoje sumažėjo iš 1962 metais buvusių 434,000 vyrų iki 300,000.

Varšuvos pakto valstybės turi 2,500 daugiau karo lėktuvų už NATO valstybes, kurios turi tik trečdali komunistinių valstybių turimų tankų.

Pernai padidėjo beveik visų pasaulio valstybių išlaidos gynybos reikalams, daugiausia gynybai išleidžia Egiptas — 19,6% savo visuminio gamybinio produkto ir Izraelis, kuris išleidžia net 26,5%.

Nors sovietai per praėjusį dešimtmetį pasisatė daug karo laivų, NATO valstybės pastatė jų daugiau už Varšuvos pakto valstybes. NATO valstybės pastatė 196 naikintuvus ir fregatas, o Varšuvos Pakto pastatė 114. Komunistai pastatė 50 naujų povandeninių, atomine energija varomų, laivų, o NATO valstybės — 45 laivus.

Dr. William Kintner, Philadelphiaus Užsienio politikos Tyrimų Instituto direktorius kongreso komitete spėjo neatsilikti nuo sovietų raketų statyboje. Jis nurodė, kad vykstant SALT deryboms dėl raketų apribojimo sovietai smarkiai padidino savo puolamųjų raketų skaičių. Amerika gali atsirasti tokioje padėtyje, kad prezidentas, krizei įvykus, turės arba nusileisti sovietams arba įsakyti pirmas puliti Sovietų Sąjungą, nes Amerika jau nebeturi atbaidančios nuo pirmo puolimo atominės jėgos pėrsvaros.

Doleris plaukia į britų bankus

LONDONAS. — Britanijos centrinis bankas sumažino bankų mokamas palūkanas iš 6% iki 5%. Tuo norima sustabdyti dolerio įplaukimą į Britaniją. Norima sustabdyti britų svoro kilimą santykiuose su doleriu.

Britų vyriausybė paskelbė, kad per rugpjūtį mėnesį Britanijos aukso ir užsienio valiutos įplaukimas siekė 1,56 bilijonus dolerių. Sumokėjus visas to mėnesio skolas, valiutos ir aukso atsargos padidėjo 937 milijonais dol. Britai nesiekia rezervų didėjimo, nes tai apsunkintų britų eksportus.

IŠ VISO PASAULIO

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo 11 politinių ir religinių grupių ragina prezidentą Thieu atsakyti rinkimus, kuriuose jis vienas liko kandidatu. Iš viso jau 19 organizacijų, jų tarpe galinga budistų bažnyčios grupė pasisakė prieš rinkimus. Thieu atsakydamas atleido policijos viršininką ir paskyrė naują, sau ištikimą. Sakoma, kad ir kariuomenės vadų tarpe daug generalų nepritaria Thieu politikai.

HOUSTONAS. — Amerikos Legijono konvencijoje buvo išrinktas naujas organizacijos vadovas John Geiger, architektas iš Des Plaines, Ill.

WASHINGTONAS. — Sen. Proxmire pareiškė, kad prezidentas Nixonas ateinančių metų rinkimuose kandidatu į viceprezidentus gali pasirinkti ne gra senatorių Edw. Brooke iš Massachusetts.

PITTSBURGHAS. — Amerikos žydų sionistų suvažiavimas ragina prezidentą Nixoną spausti arabus, kad jie tiesioginiai derėtusi su Izraeliu, spausiti sovietus, kad tie nebeduotų arabams ginklų ir išvežtų savo karinį personalą Egipte.

JERUZALĖ. — Miesto centras buvo rasta nesprogsi grana, padėta prie įėjimo į kavinę.

LOS ANGELES. — Vienas Kalifornijos respublikonas politikas pasiūlė, kad užaldžius kainas ir algas prezidentas Nixonas turėtų parodyti pavyzdį ir susimazinti algą bent 25,000 dol.

KASSELIS. — V. Vokietijoje taivernejos susimūšė 50 amerikiečių kariuomenės ir 20 vokiečių policininkų. Niekas rimtai nenukentėjo.

REDWOOD CITY. — Viena netekėjusi Kalifornijos mergina padavė į teismą savo daktarą ir jo prirašytų pilulių "nuo pastojimo" gamintojus, patiekdama 350,000 dol. ieškinį. Ji naudojosi gimdymų kontrolės tabletes, tačiau po kurio laiko pagimdė kūdikį.

Atidaryta telefono linija su Kinija

NEW YORKAS. — Amerikos Telefono - Telegrafo bendrovė patvirtino žinią, kad tarp Amerikos ir Kinijos vėl atidaryta telefono linija, einanti per Japoniją. Už trijų min. pasikalbėjimą reikės mokėti 12 dol., sekma dienomis — 9 dol.

Tiesioginis telefono ryšys su Kinija buvo panaikintas Kinijos 1968 m. lapkričio mėnesį. Visi bandymai tą ryšį atgaivinti būdavo Kinijos atmetami. Pagerėjus santykiams buvo atstatytas ir telefono susižinojimas.

Britų princesė Anne, neseniai suėjusi 21 metų, viršuje plaukia ju-roje su "snorkel" aparatu. Apačioje ji apsupta vaikų škotijos vaikų prieglaudoje.

SOVIETŲ SPAUDA IŠKELIA TAIKIAS ROGERS KALBOS HOUSTONE VIETAS

MASKVA. — Valstybės sekretorius Rogers antradienį pasakė kalbą Amerikos Legijono suvažiavime Houstone. Ta kalba Amerikos spaudoje buvo tik trumpai paminėta, kai tuo tarpu Maskvoje abu didieji laikraščiai "Pravda" ir "Izvestija" išsijė 600 žodžių ilgas straipsnius, pakartodami tas Rogers kalbos vietas, kur jis kalba apie Amerikos-Kinijos santykius ir kur paliečia santykius su sovietais.

Sekretorius Rogers savo kalboje pasakė, kad kalbėdamas su Kinija, Amerika nenori nutraukti savo dialogo su Maskva. Tuo Rogers norėjo išsklaidyti sovietų rūpesčius dėl prezidento Nixono kelionės į Kiniją. Nors sovietų valdžia dėl tos kelionės Amerikos vyriausybei jokių klausimų nestatė, tačiau sovietų spaudoje, o ypač Rytų Europos satelitinė valstybių spaudoje ta kelionė sukėlė daug spekuliacijų ir rūpesčių, kad Amerika susitarus su Kinija sovietų sąskaiton.

Charakteringa, kad sovietų laikraščiai, perduodami Rogers kalbą, šį kartą atsisako prieš tiesiamis toliau, puolimai prieš Ameriką nukreiptos polemikos. Pabrėžiama ta Rogers kalbos vieta, kur jis iškelia strateginių ginklų apribojimo derybas su sovietais Suomijoje ir kur Rogers paminė Europos saugumo konferenciją, kuri galinti įvykti.

Patyręs sovietų skaitytojas iš šių Rogers kalbos citatų ir iš pikto polemikos stokes gali pasidaryti išvadą, kad Amerikos — Sovietų Sąjungos santykiai yra susitaikymo kelyje. Sovietų spaudos puolimai prieš Kiniją tęsiasi toliau, puolimai prieš Ameriką beveik visai sustojo. Keli sovietų "Pravdos" straipsniai išklė paskutinėmis savaitėmis Maskvos norą draugiškai sugyventi su Amerika.

WASHINGTONAS. — Amerikos parama užsienio šalims bus sumažinta 118 milijonų dolerių.

Mirė Hollywoodo "mielasis sukčius"

LOS ANGELES. — "Mylimiausias Hollywoodo prisimėtelis," Jo imperatoriškoji didenybė, princas Michailas Aleksandrovičius Dimitrijus Obolenskis Romanovas mirė sulaukęs 79 metų. Jis buvo savininkas kelių "Romanoff" restoranų, turėjęs daug draugų filmų žvaigždžių pasaulyje.

Amerikos imigracijos įstaigų žiniomis "princas" buvo gimęs Vilniuje, Lietuvoje ir buvo atvežtas į Ameriką 6 metų amžiaus. Čia jis 4 metus buvo stumdomas po vaikų prieglaudą. Būdamas 19 m. jis išvyko laivu į Britaniją, darbu užsi-mokėdamas už bilietį. Į Ameriką jis grįžo jau kaip "grafas Gladstone".

Paryžiuje Romanoff atsirado 1919 m. ir tuoj pasivadino caro Aleksandro III-jo sūnumi, rusų princu. Toks jis 1922 m. grįžo į Ameriką. Laikraščiams jis pasakojė apie savo gyvenimą Rusijoje revoliucijos metu ir apie laimingą pabėgimą nuo bolševikų. Harvardo universitetui jis sugalvavo istoriją apie jo mokslo dokumentus, dingusius revoliucijos liepsnose. Pabuvęs trumpai universitete, jis buvo išaiškintas ir išmestas.

Romanoff pasirodė Hollywoodo kaip patarėjas filmuose apie gyvenimą Rusijoje. Čia ji globojo turtingos našlės, kol vėl paaikėjo jo melagystės. Jis buvo išmestas iš Prancūzijos, kur už suktybes sėdėjo kalėjime. Grįžęs atgal į Hollywoodą, Romanoff, turtingų filmų magnetų padedamas, atidarė garsų restoraną, kuriame linksmosios filmų žvaigždės. Gyvenimo galas vilniečiui Romanoffui buvo prabangus, malonus, rašant gyvenimo atsiminimus. Jo atsisveikinimą organizuoja Frank Sinatra ir kiti draugai.

Princo Romanoff įsitikinimu, reikia elgtis ir rengtis kaip princui, tada žmonės princui laiks.

Tanzanija puola Ugandos kaimus

NAIROBI. — Uganda paskelbė, kad Tanzanijos karo lėktuvai bombardavo vieną Ugandos kaimą ir padarė jam nuostolių. Tanzanija tą žinią paneigė. Britų komonvelto sekretorius pasiūlė tarpininkauti abiejų valstybių nesutarimuose. Uganda tą pasiūlymą priėmė, bet Tanzanija — atmetė.

Blogi santykiai ir pastarųjų kelių savaitų kovos prasižėdė sausio 25 d., kada Ugandos generolas Aminas nuvertė prezidentą Obote. Tas apsigyveno kaimyninėje Tanzanijoje ir šį nepripažino naujos Ugandos valdžios, vadovaujamos prezidento Amino.

Skrenda "Luna 18"

MASKVA. — Sovietai trumpai pranešė, kad į mėnulį skrenda dar vienas be įgulos erdvėlaivis "Luna 18". Paskutiniai du tokie erdvėlaiviai buvo, sovietų žiniomis, nusileidę ant mėnulio. "Luna 16", pasiėmusi mėnulio smėlio, pakilo ir sugrįžo į žemę, o "Luna 17" paliko mėnulįje automatinį automobili.

TRYS ARABŲ ŠALYS NUBALSAVO STEIGTI VIENĄ 58 MIL. VALSTYBĘ

KAIRAS. — Egipto, Sirijos ir Libijos gyventojai priėmė savo vyriausybės pasiūlymą įsteigti visų trijų federaciją. Egipto vidaus reikalų ministeris Mamdouh Salem paskelbė, kad balsavo 7,776,837 asmenys, iš jų 99,95% pasisakė už federaciją, tik 3,404 egiptiečiai balsavo prieš, o 2,471 kotelė buvo sugadinta. Sirijoje federaciją priėmė 96% balsuotojų, o Libijoje — 98%.

Pasirašyta nauja Berlyno sutartis

BERLYNAS. — Daug užsienio korespondentų ir televizijos kamerų susirinko stebėti Berlyno susitarimo pasirašymo ceremoniją, tačiau jos buvo netikėtai atidėtos. Susitarimo dokumentai buvo surašyti anglų ir rusų kalbomis. Kada reikėjo tą tekstą išversti į vokiečių kalbą, atsirado ginčų tarp rytų ir vakarų vokiečių. Vakarų Vokietija reikalavo, kad vertimai būtų vienodi, vartojant tuos pačius žodžius rytų ir vakarų tekstuose. Atsirado ginčų dėl kai kurių išsireiškimų.

Sutarties pasirašymo atidėjimas buvo laikinas ir ji buvo vakar pasirašyta. Suvelinimas sukėlė kurjerių važinėjimą iš Vakarų Berlyno į Rytų ir telefoninius pasikalbėjimus su Washingtonu, Maskva, Paryžiumi ir Londonu.

Stebėtojai nurodo, kad legalinė vokiečių kalba yra labai sudėtinga ir sunki. Komunistinė Rytų Vokietija sutarties tekstą išsivertė sau politiniai pagėdaujama prasme. Bonos delegatai pareikalavo pakeisti kai kuriuos žodžius, kad atėityje nebūtų jokių neaiškumų.

Amerika neleidžia ai-ro maištininko

NEW YORKAS. — Grupės ai-rių demonstruoja New York'e, protestuodamos prieš slap-tuos Airijos Respublikos armijos vado sulaikymą. Valstybės departamentas atsakė Joe Cahill vizą ir antradienį imigracijos pareigūnai turės nuspręsti ar Cahill gali pasilikti Amerikoje, kur jis norėjo išbūti mėnesį laiko.

Valstybės departamentas ne-slepia, kad Cahill sulaikytas ir laikomas imigracijos įstaigos bendrabutyje, kuris saugomas policijos. Britanijos vyriausybė pareikalavo. Britai ir šiaurinės Airijos vyriausybė seniai gauda Cahill, laikydama jį atsakingu už š. Airijoje vykstančius neramumus. Cahill yra britų valdžios "paieškomas asmuo nr. 1".

Imigracijos įstaiga aiškina, kad Cahill 1942 m. buvo nuteistas už britų policininko nušovi-mą ir sėdėjo 7 metus kalėjime, kaip toks jis nepaigeidautinas Amerikoje net ir su laikina svečio viza. Cahill atvyko Amerikon parinkti iš Amerikos ai-rių pinigų savo slapto ai-rijos armijos ginklams pirkti.

li "Lunochoda", kuris dar tebe-veikia nuo lapkričio 11 d. Sovietų pranešimai nieko ne-sako apie šio skridimo uždavi-nius. Paprastai sovietai iš ank-sto nieko neskelbia, kad nepa-sisekimo atveju, nereikėtų gė-dytis ir aiškinti priežasčių.

Isteigtos trijų šalių komisi-jos naujiems pinigams, vėlia-vai, himnui sugalvoti. Federa-cija vadinsis Arabų Respublikų Federacija. Naujas Egipto pa-vadinimas bus Egipto Arabų Respublika.

Atskiros federacijos narės turės suverenines teises. Ne-bus vieno premjero. Adminis-travimo klausimai bus spren-džiami pamažu ir atsargiai. Di-susis derybos bus skiriamas ekonominiam koordinavimui.

Federacija turės vieną kari-nę vadovybę, kuri turės gali-ą siųsti kariuomenės dalinius, kur jų reikia gynybai nuo išo-rės priešų ar raminant revoliu-cijas ir sukilimus viduje. Vy-riausia federacijos valdžia bus trijų prezidentų taryba, kuriai iš eilės vadovaus jų vienas. La-bai svarbius klausimus apta-riant, sprendimas turi būti vienbalsis.

Arabų Respublikų Federa-cijos ideologija yra skelbiama — demokratinis socializmas. Į fe-deraciją ateinančiais metais žada įstoti ir Sudanas. Tada valstybė turės 58 milijonus gy-ventojų. Kariniu požiūriu fede-racija turi milijoną kariuomenės, tūkstantį lėktuvų ir 2,500 tan-kų. Federacijos centras bus ne-toli Kairo, Heliopolio mieste, Egipte. Visos trys federacijos valstybės turės savo atskirus atstovus Jungtinėse Tautose. Jau spausdinami nauji pinigai, pasai ir pašto ženklai, kurių pirmas pasirodymas rugsėjo 28 d., prezidento Nasserio mirties metinių sukakties proga. Jis pirmas bandė sujungti arabų valstybes į vieną, tačiau jo bandymai nebuvo sėkmingi. Laikoma, kad Sadatui geriau pasiseks.

Jipų vadas Abbie apsuko draugus

NEW YORKAS. — Pagarsė-jęs triukšmadarys, jipų vadas Abbie Hoffman išleido knygą "Steal This Book" — "Pavok šią knygą", kurioje jis mokina skaitytojus, kaip Amerikoje gyventi be darbo. Atskiri kny-gos skyriai aiškina, kaip pavog-ti maisto, drabužių, kaip 'ne-mokamai važinėti ir naudotis telefonais. Kiti skyriai nurodo, kaip namie pasigaminti bombų ir kaip prižiūrėti ginklus.

Mokydamas kitus vogti, Ab-bie Hoffman pasirodė ir pats nebologas šio sporto specialistas. Jis nesumokėjo keliems bendra-darbiams už darbą ir jie dabar jį skundžia teismuose. Vienas knygos redaktorius padavė Hoffmaną draugų teismui, ku-riame teisėjais yra išmestas iš kariuomenės buvęs kapitonas dr. Howard Levy ir dar du žy-mesni Vietnamo karo priešininkai. Hoffmanas pažadėjo sutik-ti su šio "teismo" sprendimu. Kitas knygos bendradarbis kre-i-pėsi tiesiog į "establišmento" teismą, kaltindamas Hoffmaną sutarties sulaužymu.

BENDRUOMENINŲ IR ŽURNALISTŲ INFORMACINIS PASITARIMAS

JAV LB-nės Vidurio Vakarų apygardos valdyba Chicagoje sušaukė spaudos žmones, norėdama juos informuoti apie apygardos veiklą, su jais pasitarti apie ateities užmojus bei paprašyti jų plunksnos tautos. Čia buvo pristatytas ir Lietuvos žurnalo reikalus. Pasitarimas įvyko rugp. 18 d. apygardos pirmininko bute. Dalyvavo keturi ap. valdybos nariai, du laikraščių redaktoriai ir eilė spaudos atstovų, viso keturiolika asmenų. Pranešimus pateikė A. Juškevičius, ap. valdybos vicepirmininkas ir švietimo reikalams atstovas, Z. Žiupsnys, ap. valdybos narys ir sporto vadovas, bei J. Kučėnas, Lietuvos žurnalo atstovas. Ši informacinė pasitarimą pravedė J. Jasaitis, apygardos pirmininkas.

A. Juškevičius gana plačiai pristatė apygardos švietimo reikalą, pasidžiaugė pavykusių finansinių vajumi, pasakė, kad pavyko sutelkti virš \$1,600. Tikisi, kad ši suma bus padidinta, nes dar nevisi rinkėjai yra atsiskaitę. Švietimo vadovas čia pat paskelbė ir naują vajų, bū-

tent lietuvių vaikų į liuanistų mokyklą ir į jaunimo organizaciją verbavimo vajų. Kvietė spaudos žmones galėsti plunksnas, informuoti apie mokslo pradžią, formuoti lietuvių nuomonę, veikti į jų tautinę ambiciją, kad siųstų savo vaikus į liuanistinę mokyklą, į lietuvišką jaunimo organizaciją.

Sportininkas Zigmas Žiupsnys informavo apie planuojamą sporto šventę. Sporto treniruotės vyksta šio kio tvarka:

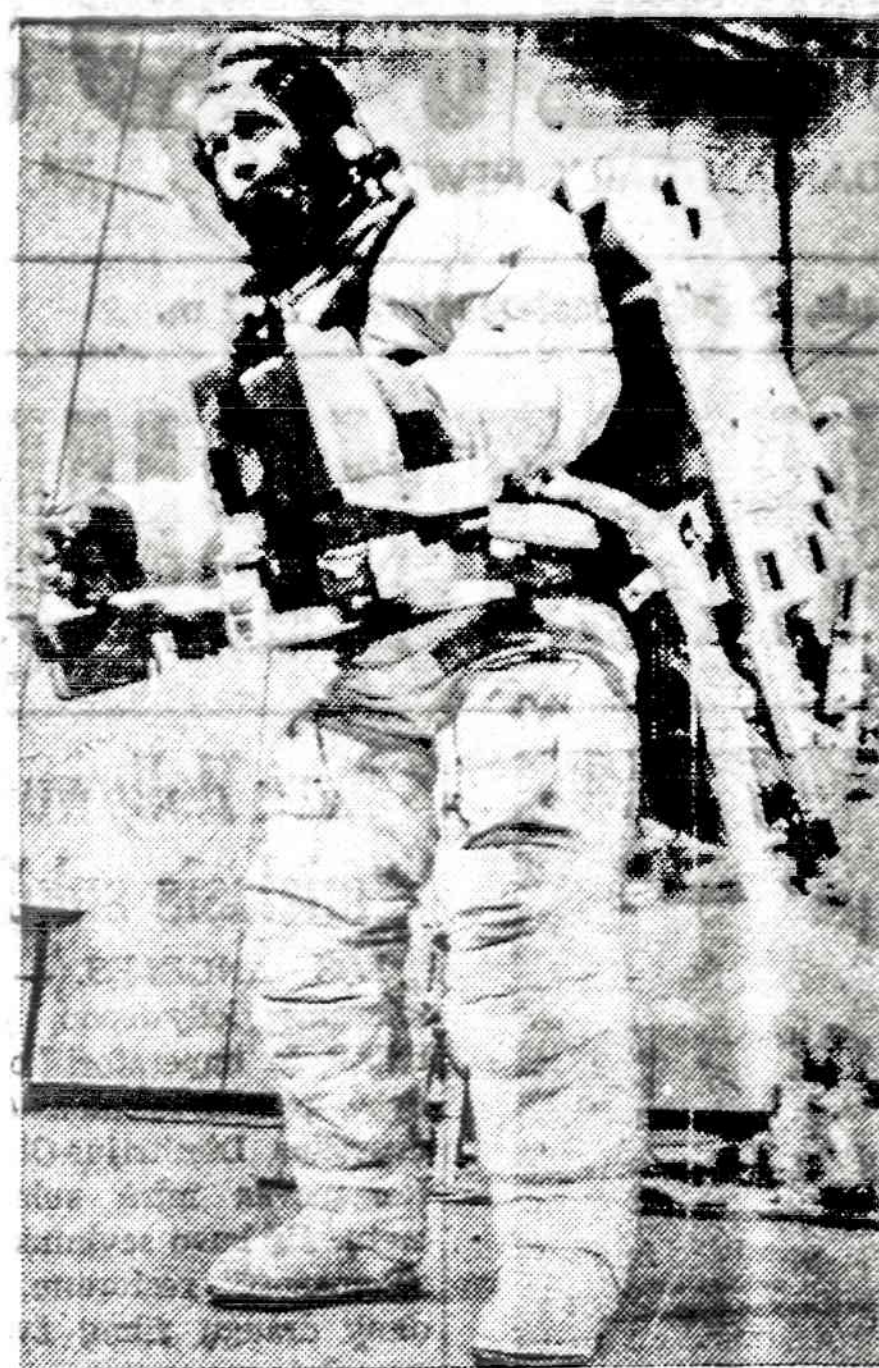
Jaunųjų atletikų kiekvieną pirmadienį ir trečiadienį; Krepšinio ir tinklinio kiekvieną vakarą;

Visų sporto krypčių užsiėmimai vyksta vakarais nuo 6:30, Marquette Parke, prie Marquette Rd. ir Kedzie gatvės kampo.

Sporto treniruotėm vadovauja patyrę sportininkai Jonas Bagdonas ir Zigmas Žiupsnys.

Sportuojančių komandas sudaro berniukai nuo 8-14 m. amžiaus. Priimami ir nauji.

Moksleivių sporto šventė įvyks š. m. rugsėjo 18-19 d. d.

Astronautų drabužiai vis tobulinami, pritaikant juos ateities kelionių užduotims. Šiame paveikslė parodomas astronautų nešiojamas aparatas, kuris susideda iš sprausminių motorėlių, kurie nešioja astronautus po dideles erdves stotis. Rankomis vairuojamos motorinės kuprinės gali skristi 30 minučių su visu astronautu. Paskui vėl jas reikia pakrauti.

Marquette Parke, kur vyksta treniruotės.

J. Kučėnas, Lietuvos žurnalo redaktorių pristatė žurnalo finansinį - administracinį reikalą. Pasidžiaugė, kad Lietuvai žurnalo sunkumai gyventi ar mirti - nugalėti ir pavyko prisivilioti žurnalo išleidimo laiką: vėliausias Lietuvos žurnalo numeris (vasaros numeris) išleistas jau laiku. Pasakė, kad žurnalo administracijai pavyko laikinai nugalėti ir finansinius žurnalo negalavimus. Pasidžiaugė Vytauto Vaitiekio straipsniu, skirtu Lietuvos okupacijos trisdešimtmėčiui atžymėti. Akcentavo, kad straipsnis yra moksliniais dokumentais pagrįstas. Straipsnis išspausdintas vėliausiam Lietuvos žurnalo numerioje.

J. Kučėnas prašė spaudos žmones vesti akciją spaudoje, kvieisti susipratusius lietuvių remti Lietuvos finansiniais, o taip pat ir moraliais. Kaip žinia, Lietuvos žurnalas yra išsivijęs lietuvių rimtas - mokslinis politinis - kultūros žurnalas, leidžiamas anglų kalba ir skirtas

svetimiesiems. Lit. žurnalo tiražas šiuo metu yra 400. Jis yra siunčiamas į 96-šis pasaulio vyriausybės universitetus. Keli numeriai yra siunčiami į okupuotą Lietuvą. Lietuvai eina jau septynioliktis metai. A. Kučėnas pasakė, kad straipsnių kartais pateikia ir lietuvių bei estų studentai. Latviai ir estai net pasiūlymą padarė Lietuvos žurnalą leisti drauge. Tačiau lietuviai nelabai nori šį pasiūlymą priimti.

Atrodo, kad lietuvių-estų padaryta apsiūnimo pasiūlymą reikėtų gana rimtai apsvarstyti. Pirmiausia, reikėtų atsikiminti, kad vienybėje glūdi stiprybė-galybė. Atsikiminti visų europiečių šventą pareigą veikti už sujungtą Europą. Psichologiskai nusiteikti ir praktiškai veikti - jungtis į federalinį pagrindą jungiamą Europą.

J. Jasaitis, ap. pirmininkas, pranešė, kad jam pavyko gauti ir papuošti laivą ir lietuvių reprezentuoti Chicago miesto organizuotame vandens paradede - Venecijos naktys. Laivą papuošė dail. Sparks. Kvietė žurnalistus rašyti ir raginti žmones apsimokėti solidarumo mokestį ir atlikti savo tautinę pareigą.

Žurnalistas Valinkėnas kėlė mintį, kad ateityje, rengiant spaudos konferencijas pranešėjai raštu pateiktų bent santraukinius savo pranešimus. Tada spaudos žmonės lengviau ir tiksliau galės informuoti spaudą. Valinkėno sugestijai pritarė visi spaudos darbuotojai. V. Ramojus pristatė A. Kučėną, Lietuvos žurnalo administratorių, kaip išskirtinai daug dirbantį, besiaukojantį Lietuvos žurnalui. V. Ramojus teigimu, A. Kučėno nuostatus pasisavinti, atsivairavimas Lietuvos žurnalo idėjai, jo leidimui yra apčiuopiamas ir sveikintinas, nes tik tokiu, kaip A. Kučėnas, žmonių dėka atsivairavo ir laikosi Lietuvos. Visi dalyviai suprato reikalą ir A. Kučėnui skandžiai paplojo padėkojo visų spaudos skaitytojų, geros valios lietuvių vardu.

Z. Juškevičienė kėlė iki mokyklinio amžiaus vaiko liuanistinio švietimo reikalą ir pateikė visą eilę konkrečių sugestijų. Siūlė parengti metodą, kaip konkrečiai ir praktiškai šeima galėtų skiepyti lietuvių mažamečiui, iki mokyklinio amžiaus vaikui šeimoje ir jos aplinkoje.

Vytautas Kasniūnas kėlė klausimą, kaip praktiškai gyvinti L. B-nės veiklą aplinkoje, kaip sėkmingiau ir patraukliau išlaikyti tautinę gyvybę. L. B-nės veiklos gyvinimo reikalu kalbėjo ir V. Šimkus. Lietuvos žurnalui jis paaugojo penkiasdešimt dol. Pinigus įtei-

MARQUETTE PARKO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ ORGANIZACIJOS PARENGIMŲ KOMISIJA RENGIA LINKSMA

PIKNIKA,

kuris įvyks š. m. rugsėjo mėn. 6-tą dieną Bruzgulenės sodyboje, Willow Springs, Illinois.

Jūsų lauks maloni muzika, geriausias ir pigus maistas, turtingas ir nebrangus atsigalvavimo baras, turtingas dovanų šaltinis, artimi giminės, draugai ir senai matyti veidai, pailsėjimas gamtoje, atgaivinimas sveikatos ir kiti pikniko malonumai bei džiaugsmas.

ATVYKITE!

DŽIAUGSITES!

Sachmatai

Siaurės Amerikos Lietuvių Sachmatų pirmenybės, įvykusios rugpjūčio 28 - 29 d. Chicagoje, praėjo su geriausiu pasisekimu. Startavo 20 žaidėjų. Kaip ir buvo tikėtasi, pirmą vietą su 4½ taško iš 5 galimų laimėjo Povilas Tautaišas. Su šiuo laimėjimu jau trečią kartą jam atiteko simbolinė Lietuvos dovana "Laisvės Avilys", drožinys iš juodo ąžuolo, gauto iš Lietuvos ir piniginis prizas \$100.00. Antra, trečia, ketvirta ir penkta vietos su 3½ taško dalinosi: K. Jakštas, K. Jankauskas, A. Jasaitis (jaunius) ir A. Makaitis. Labai apsidžiaugė Chicago Sachmatininkai išvydę Inž. K. Jakš-

tą, grįžusį prie sachmatų. Dėl šeimos aštuonis metus nesirodė sachmatų gyvenime.

Taipgi džiugu buvo matyti tikrai pasisavčius sachmatams, atvykusiems net iš Bostono K. Merkį ir Al. Makaitį, iš New Yorko E. Staknį ir iš Clevelando dr. inž. Al. Nasvytį.

Romas Fabijonas, praveddamas šias pirmenybes, pasiūlymą nepaprastu tvarkingumu ir punktualumu. P. Fabijonė ne per abi dienas vaicino ne tik atvykusius iš toliau, bet ir

visus pirmenybių dalyvius. Siaurės Amerikos Lietuvių Sachmatų pirmenybės vykdamos kas dveji metai. Reikia tikėtis, kad po dviejų metų vėl visi susitikime R. Fabijono vaišingose namuose.

VI. Karpuška

SKAITYK PATS IR PARAGING

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- K. Bielinis, **PENKTIJŲ METAI**, gražiai įrista, 592 pusl. \$6.00
- K. Bielinis, **DIENOJANT**, gražiai įrista, 464 pusl. \$6.00
- Prof. Vaclo. Biržiška, **ALEKSANDRYNAS**, I tomas, gražiai įristas, 431 pusl. \$7.50
- Prof. Vaclo. Biržiška, **SENJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA**, I dalis, 208 pusl. įrista — \$3.00, minkštasis viršelias — \$2.00; II dalis, 225 pusl., įrista — \$3.00, minkštasis viršelias — \$2.00
- Dr. K. Grinys, **ATSIMINIMAI IR MINTYS**, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, **LIETUVA BUDO**, gražiai įrista, 416 p. \$5.50
- Juozas Liudžius, **RAŠTAI**, 250 pusl. \$3.00
- P. Liudžiuviene, **ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ**, 88 pusl. \$1.00
- S. Michelsonas, **LIETUVIŲ IŠEIVŲ AMERIKOJE**, 297 p. įrista — \$5.00, minkštasis viršelias — \$4.00
- Dr. V. Sruogienė, **LIETUVOS ISTORIJA**, gražiai įrista 988 pusl., dabar tik \$10.00

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083

NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS

5%

on investment account

6%

mokama dviejų metų certifikatams, mažiau - \$5,000 ar daugiau

Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami kasio ir liepos 31 d. Prašome apsilankyti mūsų namuose.

VALANDOS: Pirmadienį ir ketvirtį 9:00 ryto — 8:30 vak.; Antradienį ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienį 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANAS LIETUVĄ IR USSR DALIS NAUDOKITES PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNEŠPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ISTAIGA

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019—Tel.: 581-6590—581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vieta pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi maitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Firma — skyriai atidaryti kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y. 11218
NEW YORK 3, N. Y.
NEWARK, N. J.
SOUTH RIVER, N. J.
UTICA, N. Y.
FARMINGDALE, N. Y.
PHILADELPHIA 23, PA
MILWAUKEE, WIS.
LOS ANGELES 4, CAL.
CHICAGO 22, ILL.
BALTIMORE 31, MD.
BUFFALO 12, N. Y.
DETROIT 12, MICH.
HARTFORD 6, CONN.
JERSEY CITY, N. J.
SYRACUSE, N. Y. 13204
CLEVELAND 13, OHIO
HAMTRAMCK, MICH.
BOSTON, MASS.
TRENTON 10, N. J.
RAHWAY, N. J.

485 McDONALD AVE.
72 SECOND AVENUE
378 MARKET STREET
41 WHITEHEAD AVENUE
963 BLEECKER STREET
FREEWOOD ACRES
431 W. GIRARD AVENUE
126 TILGHMAN STREET
159 So. VERMONT AVENUE
1241 NO. ASHLAND AVENUE
1900 FLEET STREET
701 FILLMORE AVE.
11401 JES CAMPAN AVENUE
122-126 HILLSIDE AVE
219 MONTGOMERY ST.
515 MARCELLUS ST.
1028 KENILWORTH AVENUE
11339 JES CAMPAN AVENUE
396 WEST BROADWAY
1152 DEUTZ AVENUE
47 E. MILTON AVE.

IN 7-5465
OR 4-1540
MI 2-2452
CL 7-4370
RE 2-7474
363-0494
PO 9-4307
HE 5-1654
DU 5-6590
HU 6-2811
DI 2-4240
TX 5-0700
365-6780
249-6216
HE 5-6368
475-9746
PR 1-0696
365-6740
AN 8-1120
EX 2-0264
381-8997

You can't live on love forever.

Okay, you're young. You've got all the love in the world and you're doing your best to live on it. Retirement? That's for when you're old, right?

It's for when you're old if you can afford it.

The kind of retirement you're after isn't the typical rocking-away-on-the-front-porch variety. You probably picture yourself taking extended vacations, pursuing hobbies, or buying that forty acres and living off the land. Pipe dreams? Not if you prepare now.

There's an easy, painless way to make your retirement dreams a reality. Join the Payroll Savings Plan where you work. That way, an amount you specify will be set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. It's an easy way to save.

And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—for E Bonds, 5½% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra ½%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

Now is the time to start saving. Money's a nice thing to have while you're living on love forever.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. They may be deferred until retirement. And always remember: Bonds are a good way to save.

Take stock in America. Now Bonds pay a bonus at maturity.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. Information on a payroll savings plan may be obtained from the U.S. Treasury and the Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

OKUPANTAS KOMUNISTINA LIETUVOS KNYGNEŠI

Okupuotoje Lietuvoje savaip paminėtas miręs
žymusis knygnešys ir visuomenininkas Juozas Rimša

(Gyvas — Adomas, numiręs — raudonas)

(Tęsinys)

Straipsnyje paminėta, kaip J. Rimša grįžo iš tremties Odesoje: buvo sustojęs Varšuvoje pas ten skulptūrą studijavusį brolį Petrą, buvo sustojęs ir kiek ilgiau gyveno Vilniuje, na, ir pagaliau veikla namie: "Neapsiribodamas spaudos ir atsišaukimų platinimu, J. Rimša 1902 — 1906 m. buvo nelegaliai veikęs LSDP nariu. Jis taip pat buvo išrinktas LSDP Suvalkijos komiteto nariu, Pagrindinis jo darbas ir toliau buvo susijęs su spaudos, dabar — socialdemokratinės gyvenimo, skirstymo, platinimu. Apie šiuos metus vėliau J. Rimša savo atsiminimuose ra-

šė: "1904 m. mūsų SDP labai išsiplatino. Literatūrą jau vežimais veždavo Juozas Navickas ir Andrius Verbyla... "Darbininkų Balso" išsiplatindavo apie 1000 egz.". Visa tai yra tiesa. Ši tiesa papildoma dar ir tuo, kad žandarai ne kartą krėtė Rimšų namus, ieškodami draudžiamos literatūros, ginklų, bet dėl geros konspiracijos jiems nepasisekė nieko rasti. Iš tikrųjų J. Rimšos konspiracija buvo labai gera, nes pvz. literatūros būdavo net ne Rimšos, o kaimyno Valaičio jėgų laukuose. Prie šios konspiracijos str. autorius betgi priduria abejotiną tiesą, kad pas J. Rimšą "ne kartą buvo

Karališka britų šeima vengiama fotografuoti intymiose pozose. Fotografai pavyko pagauti princę Anne, kairėje, su drauge viename Britanijos paplūdimyje.

atvykęs V. Kapsukas, šeimininko padedamas, hektografu spausdino revoliucinius atsišaukimus, perspausdino svarbesnius straipsnius iš socialdemokratinės laikraščių". Nors čia rašančiojo santykiai buvo ne tik artimiausių gėry kaimynų, bet ir bendraminčių bei bendradarbių draugų be paslapčių, bet niekadose neteko Rimšuose rasti Kapsuką, ar girdėti J. Rimšą, minintį Kapsuką, ar matyti bei skaityti kuriuos nors Kapsuko spausdintus atsišaukimus. Kapsukas galėjo lankytis pas J. Rimšą, bet ne dažnai.

Savaime suprantama, kad str. autorius negalėjo nepaminėti Seinų vyskupijos administratoriaus Antanavičiaus išgarsėjusio aplinkraščio skaitymo Marijampolės bažnyčioje, kaimui. Senkui sakykloje skai-

tant aplinkraščių, J. Rimša sušunko: "Salin žandara kunigo rūbuose! Salin caro bernai!" Čia pat J. Rimšos sesuo Ursulė paskleidė atsišaukimus; "Ko nori LSDP?" Betgi ir ši neabejotina tiesa reikalinga papildymo. Šio J. Rimšos atlikto žygio sumanymas ir ruošia praejo ne iš paties Rimšos, o iš Marijampolėje arti bažnyčios tuomet gyvenusio dr. K. Griničiaus žmonos Juozos Griničienės. Pravarė čia pasakyti, kad ir visa Suvalkijos s-d veikla tuomet koncentravosi Juozos Griničienės pastogėje. Todėl ir s-d J. Rimšos žygis čia buvo kelio galas. Šioje pastogėje veikė dar ir Kalinimas Šelptis Draugija, kuriai talkininkavo ir čia rašantis, rinkdamas aukas kaimuose — kaimiečiai be išimčių buvo dosnūs.

Straipsnyje paryškina J. Rimšos revoliucinė veikla, o dėl to ir pakartotinas trėmimas bei kalinimas 1905, 1906 ir 1909 — ryšium su priklausymu žandarų likviduotajai "šviesos" draugijai.

Yra tiesa, kad J. Rimša buvo humaniškas ir nepabūgstantis net savo žmonėms pagalbos teikti. Bet vis dėlto ne taip ir uė tiek, kaip str. rašoma:

"1919 — 1940 m. jo namuose ne kartą rado prieglaudą komunistai pagrindininkai (per toli iki Rimšos namų). Kai garsoje "kuopininkų" (bolševikų St. Seime) reikėjo kam nors laiduoti turtą, J. Rimša nedvejodamas užstogė savo ūkį". Čia pat ir vėl neįtikėtina priartinama Kapsukas: "Jis (J. Rimša) nepabūgo buržuazinės Lietuvos žvalgybos ir susirašinėjo su Maskvoje gyvenančiu Kapsuku". Deja, Nepriklausomos Lietuvos metais J. Rimša buvo kiek toliau nuo politikos, veikė ūkio srityje — besikuriančioje bei besiplečiančioje kooperacijoje, gerino, modernino ir savo paties ūkį: kėlė savo žemės našumą, gyvulininkystę. Naujino ir plėtė trobesius. Padidino gyvenamą namą, kad būtų vietos ir jauniausiam broliui Jurgiui su šeima gyventi. Be to, savo sodybą elektrifikavo: įruošė elektros stotelę šviesai tiekti ir tos pat turbinos sukamas girtas malti, užtvėnkus Rausvės upelį. Rimšuose veikė jau centrinis radijas, kurio klausėsi ir kaimynai. To dėlei neįtikėtina, kad tuo laiku J. Rimšai būtų buvęs kuris nors reikalas ar interesas susirašinėti su Kapsuku — Lietuvos priešu Maskvoje.

Savo str. pabaigoje autorius teisingai rašo apie J. Rimšą taip: "Plačios širdies, šviesios galvos, gilių humanistinių pažiūrų tai būta žmogaus. Pagaliau nuliūzo, tartum senas ažuolas, ne vieną audrą sutikęs ir nugalėjęs savo krūtine.

EKSKURSIJA Į RAUDONMEDŽIŲ MIŠKĄ

Rugpjūčio 10 d. buvo suorganizuota pensininkų ekskursija pamatyti raudonmedžių miško užsilikusį lopelį ties Felton miesteliu, apie 20 mylių nuo San Jose, Pacifiko link.

Aną kartą pavaikšiojome po šalimais esantį raudonmedžių parką, o šį kartą keletą mylių pavažiavome iš senų laikų užsilikusiu traukinėliu. Traukinio vagonai atviri, o šonuose įrengti suolai, maždaug 50 asmenų susėsti. Traukinio sėdėtas 4-6 atviri vagonai, o pastutinisis dengtas.

Pusvalandį ar kiek daugiau traukinėlis puškuodamas kopė į kalną tarp storų ir aukštų raudonmedžių. Vaizdas žavėtinai. Traukinėlis lyg skruzdėlė prieš milžinų raudonmedžių diidybę.

Man atrodė, kad tas miško lopelis paliktas atrakcijai, nes neteko pastebėti kelmų, kaip prie Fort Brag.

Traukinėlis vienoje dauboje daro kilpą, kopdamas aukštyn atkalne, o siauriausioje vietoje kerta ankščiau pravažiuotą kelią, gana aukštu tiltu.

Jaunimo ir vaikų džiaugsmui, garvežėlis leido tirštus dūmus, prunkstė garu ir švilpė pasiskimuose.

Reikia tikėtis, kad Rimšų sodyba netrukus virs memorialiniu muziejumi. Pradžia padaryta: jau kuris laikas šio sodyba Tarybų valdžios potvarkiu paskelbta turinčia istorinę reikšmę. Dabar reikia susirūpinti muziejaus rengimu ir eksponatų, kurių čia gausu, sutvarkymu.

Be jokio abejo, Juozo Rimšos sodyba nusipelnė būti paversta muziejumi ir saugoma, kad dabarties ir ateities kartoms būtų, kaip ir kuo buvusios Nepriklausomos Lietuvos laisvo, sumanuso mažame kaimiečio gyvenimas ir gerovė skiriasi nuo toje pat vietoje ir aplinkėje sukolchozintų baudžiauninkų gyvenimėlio.

Išėjus iš gyvųjų tarpo artimiausiam tėviškes kaimynui ir nuoširdžiausiam Draugui Juozui Rimšai,

liūdintis Jonas Valaitis

ven. Ten mus po dirbtuvę pavadžiojo — aprodė ir stikeliu pavaišino. S. Surkus

"Demaskuoja stebuklus"

Okup. Lietuvoje tebeleidžiama mirusio kunigo J. Ragauskio raštai. Neseniai net 10,000 egz. tiražu išleista trečioji J. Ragauskio knyga "Anuo metu", kurioje autorius, esą, demaskuoja "stebuklus". Tai knyga, kuri aišku bus naudojama ateistinei propagandai. (E)

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais uždaryta.

We give you
a little
something extra
for your money*

like the
highest rates

**STANDARD
FEDERAL**

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4432 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Ill. 60632 • 847-1140

ASSETS OVER \$155,000,000. RESERVES OVER \$13,500,000.

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Thursday and Friday, 9 A.M. to 8 P.M.

*Saturday, 9 A.M. to Noon • Wednesday, No Business Transacted

**Chicago Savings
and Loan Association**

6% PER ANNUM
OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr., Chairman of the Board

6245 So. WESTERN AVE.

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Mrs. PHIL PAKEL, President

TEL. GR 6-7575

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakyti 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

**Raginkite savo apylinkę
augti - taupykite!**

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

**6%
5%**

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ ofisas atidaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Išteisinta, bet vis dar trefna

Sportininkas Vytautas Kazakevičius, pradėjęs žaidimą su užsienio lietuviais, rado, reikalo pagirti Ksaverą Karosienę, sulaukusią 70 metų amžiaus. Paskutiniame Pergalės numeryje jis parašė dviskiltinį straipsnį, kuriame aiškina senas Karosienės fotografijas, vargingą jos gyvenimo kelią, nepaprastą pasiryžimą ir sugebėjimą tapti geriausia lietuvių komunistų žurnaliste Amerikoje. Dabar ji rašinėja ne tik Amerikos komunistinei spaudai, bet josios rašiniai spausdinami net Vilniuje leidžiamoje Tiesoje.

Po kelių metų darbo Tiesos redakcijoje, Kazakevičius perėjo į buvusį Tėvynės Balsą, o vėliau ir į visą ryšiams su užsienio lietuviais palaikyti komitetą. Jam yra žinomi paskutiniai partijos nutarimai, gerai pažįstamas kiekvienas partijos linijos pakrypimas ir nukrypimas, todėl jo vertinimai ir mintys yra stipriose partijos linijos rėmuose. Apie Karosienę Kazakevičius šitaip Pergalėje rašo:

"K. Karosienė visada buvo aktyvi išeivių spaudos bendradarbė. Uzdarius Kovą, padėjo leisti kitus darbininkų laikraščius. Pakeliavusi po Tarybų Sąjungą, apie socialistinę šalį ji plačiai rašė Laisvėje. Ji buvo Laisvės korespondentė Sanfranciske, kai kūrėsi Suvienuytųjų Nacijų Organizacija. Ir šiuo metu aktyviai bendradarbiauja pažangioje spaudoje. K. Karosienė ruošia puslapius Vilnyje — apie moterų gyvenimą ir anglų kalbos sekcijai. Ji yra išleidusi knygų apie kovą už taiką ir moterų teises, apie naująją Lietuvą". (Pergalė, 1971 m. geg. mėn., 156 psl.).

Kazakevičius paminėjo Karosienės keliones, streikų organizavimą ir knygų rašymą, bet nepaminėjo svarbiausios josios knygos pavadinimo. Minėtą knygą pavadino "Moters kovotojos dėl komunizmo". Knygą Karosienė rašė ne viena, bet kartu su Katre Matulaityte Poželiene, Karolio Poželos žmona. Knygos pavadinimo nepaminėjo gal todėl, kad Amerikoje ir pačių komunistų tarpe jau nemadoje "kovoti dėl komunizmo". Čia jie "kovoja dėl demokratijos" ir rašo "pažangioje" spaudoje. Bet Kazakevičius nepaminėjo tos knygos gal ir todėl, kad Matulaitių vardas komunistinėje Lietuvoje vis dar tebėra trefnas. Teisiybė, kad Karosienės bendradarbė buvo, kaip sako, "reabilituota", bet dabar komunistai galiausiai, kad didoką skaičių sušaudytųjų "reabilitavo".

Dr. Stasys Matulaitis, pagal Karosienės tvirtinimą, buvo komunistų partijos narys nuo 1919 metų. Jis turėjo tris dukras: Katrę, Aldoną ir Laimą. Visos baigė

DIALOGAS SU BRONIŲ RAILA

"Margutis" nubaudė už kritikavimą

(Penktas tęsinys)

Stiprus ir griežtas kovotojas buvo Br. Raila; aštriai pasisakydavo prieš komunistinio okupanto sugalvotą ir peršamą koegzistenciją, prieš vadinamuosius ryšius su kraštu. Tokį jį pažinojom iš spaudos, toks jis buvo ir privačiuose pasikalbėjimuose.

Buvo paminėta, jog vertindamas "Margučio" žurnale išspausdintą K. Stropaus straipsnį, jis labai aštriai išsireiškė — kvailiogiška kalba pavadindamas. "Margučio" redakcija irgi į tai aštriai krito: sustabdė arba nutraukė Br. Railai žurnalo siuntinėjimą. (Mat, kritiko būta ne prenumeratorių).

Pasisaugęs, kad jį taip "Margutis" nubaudė, Br. Raila ir

plačiau ta tema kalbėjo, net paaiškindamas, kas po tuo K. Stropaus slapyvardžiu slepiasi. Sakėsi dar noris ir kitus žurnalo straipsnius panagrinėti, koegzistencijos piršlybas griauti, bet to negalys padaryti, nes nebegaunąs "Margučio".

Cia pat mūsų kambaryje tarp kitų laikraščių ir žurnalų buvo ir "Margutis". Pasiūliau Br. Railai pasirinkti ir pasiimti, kuri jam reikalingi, kurie jo raštams būtų naudingi. Juk, kaipgi nepagelbėti tokiam gabiam autoriui, taip efektingai vedančiam kovą prieš komunistinę agitaciją, kurią jis nuodijimu ir užkrėtimu yra pavidinęs. Pasirinko Br. R. keletą žurnalo numerių.

Dažnai yra tekę girdėti, kaip

gimnazijas ir siekė aukštojo mokslo. Visos dirbo komunistų partijai. 1901 metais Pilviškiuose gimusi Aldona 1918 metais įstojo į komunistų partiją. 1919 metais Vilniuje ji įstojo į raudonąją armiją ir saugojo komunistų valdžios Vilniuje užimtus namus ir įstaigas. Drąsos ji neparodė ir mūšiuose nepasizymėjo. Kai raudonoji armija traukėsi į rytus, pasitraukė ir ji, nugarimzdama rusiškoje masėje. 1907 metais gimusi Laima iš Kauno vežiojo komunistų atsišaukimus į Marijampolę, kol ją sučiupo policija ir uždarė belangę. Jokia veikla ji nepasizymėjo, dabar ramiai Kaune gyvena iš pensijos.

Veikiausia buvo 1900 metais Pilviškiuose gimusi Katrė. Ji mokėsi Vilniaus, Kostromos ir Maskvos gimnazijose, 1917 metais įstojo į komunistų partiją, dirbo partijos aparate, o Pilsudskui užėmus Vilnį ji persikėlė į Ukmergę. 1919 metais ji ir Ukmergėje platino komunistų partijos atsišaukimus. Lietuvos policija ją suėmė, patardė, bet bylos neišklė. Kai Lietuvos vyriausybė susitarė su rusais pasikeisti kaliniais, tai Matulaitytė buvo išvežta Rusijon. 1924 metais ji ir vėl grįžo į Kauną, bet policija prie jos nesikabinėjo. Patyrusi, kad Lietuvoje ruošiamas perversmas, ji 1926 metų rudenį išvažiavo į Rusiją. Ten ji pagimdė Poželos sūnų, kuri laiką lankė partijos kursus, o vėliau dėstė komunistinėse mokyklose. 1938 metų balandžio 12 d. Katrė Matulaitytė Minske komunistų buvo sušaudyta.

Bylos eigos nežinome, kaltinimai viešai nebuvo paskelbti. Stasys Matulaitis nežinojo, už ką jo dukrė buvo sušaudyta. Tą patį galėjo padaryti ir Lietuvos teismo organai. Policija juk žinojo, kad ji kovojo prieš "kapitalistinę santvarką", kad ji stengėsi nuversti "išnaudotojų valdžią", bet lietuviai šios komunistinės nešaudė. Suimtają apklausinėjo, komunistinę spaudą konfiskavo, o kai pasitaikė proga išvežti, tai ir išleido "laimės šalin". Ten Matulaitytė buvo nekaltai sušaudyta, bet Kazakevičiui ji vis tiek dar tebėra trefna.

Tas pats Kazakevičius tvirtina, kad Karosienė kels kartus važinėjo Tarybų Sąjungon, kad ji gyvenusi paties Kapsuko namuose ir kad ji yra kilnios širdies moteris. Ar galima laukti iš jos aprašymo, už ką komunistė Katrė Matulaitytė pačių komunistų buvo sušaudyta?

Jokubka nori, kad polemiką pradėtume su juo, o ne su jo darbdaviais. Nei apie komunistų sušaudytą Matulaitytę, nes kas darėsi Minsko komunistų centre Jokubka nieko nežino. Nėra prasmės ginčytis su nežinančiu.

J. KLAUSEIKIS

žmonių žvegiama į Br. Railos veiklos posūkius, keliant klausimą: kodėl jis ir šį kartą nusisuko nuo to, prieš ką keletą metų taip kovojo? Ankstyvesni jo gyvenime padaryti posūkiai buvo surišti ir su ekonominio gyvenimo pasikeitimu. O kaip buvo šį kartą?

"Margučio" Br. Railai paskirta baismė, pinigais vertintai, tik menkinė, nes žurnalo prenumerata tebuvo tik 5 doleriai. Baismė arba pabauda paprastai nėra vien tik ekonominė, bet ji turi ir kitokių jėgų veiksmą. Kalbamu atveju atrodo "Margučio" baismė dar daugiau suteikė stiprybės kovoti prieš bendradarbiavimo piršlius, prieš ryšininkus, nes jis, pas mus gavęs jam reikalingus "Margučius", dar keliose akimirlose prieš "Margučio" siūlomą koegzistenciją rašė.

Tiek Vytautas Kavolis, "Metmenų" žurnalo redaktorius ir anais laikais "Vienybė" už koegzistenciją rašęs, tiek ir "Margučio" redaktorius Algimantas Mackus buvo ne eiliniai Santaros — šviesos nariai, bet vadai — ideologai. Br. Raila taip pat veiklus tos organizacijos narys, dalyvaudavęs suvažiavimuose ar studijų dienos J. Bachuno Tabor farmoje ir kitur. Br. Railos su šiais vyrais susikirtimai buvo visuomenės sekami, kai kas pranašavo visą šį jį skilimą. Tačiau taip neįvyko. Laiskas veikė ir Br. Railos aštrus prieš bendradarbiavimą nusistatymas pradėjo minkštėti. Jis taip nebetų atsitikę, vargu ji santariačiai — šviesiečiai bebūtų kvietę su pasikaitomis. Ir daugelio nustebimui "Dirvos" bendradarbis V. Meškauskas, išklaušęs Chicagoje Br. Railos pasakaitas, teikėsi "Dirvos" skaitytojams parnešti staigmeną, jog Br. Raila jau sėdi ant dviejų kėdžių.

Taigi, galimas ir tas aiškinimas, jog Br. Raila, nenorėdamas nutraukti santykių su koegzistencija pasinešusiais santariačiais — šviesiečiais, pradėjo savo nusistatymą keisti. Tokią išvadą sustiprina ir tas jį paties pasisakymas šimtet Naujienose, kuriuo jis aiškina, kaip ir kodėl jo santykiai su "Dirva" nutrūko, kuriame mini, jog "Dirvos" užimta pozicija nieko kito neduoda, kaip nuo "Dirvos" atstūmimą didėles dalies gabiausių ir dvasiškai gyviausių jaunųjų Amerikos lietuvių inteligentų...

Šitas Br. Railos išsireiškimas labai charakteringas. Na kartą rašydamas apie profesorę Mariją Gimbutienę, jis vis pabrėždavo, jog ji yra giminingė iš žmonių pusės. Plačiau ir piktai jis "Dirvoje" yra aiškinęs, jog Dr. Gimbutienės kelionės į okup. Lietuvą tebuvo tik privočas — aplankymas senos motinos, nors sovietinė spauda rašė, jog vizitatoriai aktyviai bendradarbiavo su sovietine Lietuva.

Šitas Br. Railos išsireiškimas labai charakteringas. Na kartą rašydamas apie profesorę Mariją Gimbutienę, jis vis pabrėždavo, jog ji yra giminingė iš žmonių pusės. Plačiau ir piktai jis "Dirvoje" yra aiškinęs, jog Dr. Gimbutienės kelionės į okup. Lietuvą tebuvo tik privočas — aplankymas senos motinos, nors sovietinė spauda rašė, jog vizitatoriai aktyviai bendradarbiavo su sovietine Lietuva.

Šitas Br. Railos išsireiškimas labai charakteringas. Na kartą rašydamas apie profesorę Mariją Gimbutienę, jis vis pabrėždavo, jog ji yra giminingė iš žmonių pusės. Plačiau ir piktai jis "Dirvoje" yra aiškinęs, jog Dr. Gimbutienės kelionės į okup. Lietuvą tebuvo tik privočas — aplankymas senos motinos, nors sovietinė spauda rašė, jog vizitatoriai aktyviai bendradarbiavo su sovietine Lietuva.

Šitas Br. Railos išsireiškimas labai charakteringas. Na kartą rašydamas apie profesorę Mariją Gimbutienę, jis vis pabrėždavo, jog ji yra giminingė iš žmonių pusės. Plačiau ir piktai jis "Dirvoje" yra aiškinęs, jog Dr. Gimbutienės kelionės į okup. Lietuvą tebuvo tik privočas — aplankymas senos motinos, nors sovietinė spauda rašė, jog vizitatoriai aktyviai bendradarbiavo su sovietine Lietuva.

PERNAI NUŽUDYTA 15,810 ŽMONIŲ

Trijų metų balansas: 43,000 žmonių aukų

Reuterio pranešimais iš Washingtono, Jungtinės Valstijos praeitais metais buvo nužudyta 15,810 žmonių ir kaip žinoma, FBI direktorius Edgar Hoover perspėja, ta žudymų banga tebėdėja.

Pagal Hooverio turimas žinias, daugiau kaip ketvirtadalis tų žudymų įvyko gincų pasekmėje giminių ar draugų tarpe, dėlto policija yra bejėgė sutrukdyti.

Per 1970 metus vidutiniškai išėjo po 40 nužudymų kiekvieną dieną, kas reikšia 76 nušomėtais daugiau kaip prieš 10 metų: 1960 metais per visas JAV-bes buvo nužudyta dar "tik" 9,000 žmonių.

Daugėja ne tik beginklių civilių žudymai; 1969 metais buvo nužudyti 86 policininkai, 1970 metais jau 100, tai yra 16% daugiau.

Mėgiamiausias žudymų įrankis tebėra šaudyklės, jomis pernai buvo nužudyta 65 nušimčiai aukų.

Hooverio raportas mini praeitais metais padarytus 5,568,200 sunkius nusikaltimus, iš jų 4,836,800 buvo nusikaltimai prieš nuosavybę (turtą) ir 731,400 smurtingi nusikaltimai prieš asmenį. Daugiau kaip 348,300 apiplėšimų padarė apie \$82 milijonus nuostolių.

Mažiausia tepadaugėjo smurtinių išprievartavimų skaičius, būtent 2 nušimčiai: 1969 metais išprievartavimų užregistruota 36,470, o 1970 m. — 37,270.

Gyventojų JAV-bėse nuo 1960 iki 1970 metų priaugo 13 nušimčių, o kriminalo 176 nušimčiai...

"American Way of Life"

Taip, pasak UPI yra pasakęs vienas anglas — iš Denver 1880 metais. Kriminologų žiniomis, per praeitus 3 metus šioje "Dievo žemėje" 43,000 žmonių nušauta, nudurta, pamaugta, užmušta ar visai kitaip nugalabota. Viduryje 1960 metų tai yra nuo 1965) žudymų priežasčių sudarė daugumą je rasiniai neramumai, kurie pernai buvo pakilę 7.6 nušimčių, čiais ir šiemet dar labiau poizitoratė aktyviai bendradarbiavo su sovietine Lietuva.

Policija, sociologai ir kriminaliniai mokslininkai. Aišku, jei Br. Raila ir toliau būtų laikęsis savo nusistatymo taip aštriai prieš koegzistenciją kovoti, jis turėtų ir tą mokslininkę įtikinti į kvailius, kaip tai padarė su "Margučio" autorium, jis nebegalėtų tos mokslininkės aureole puoštis.

(Bus daugiau)

Wage/Price Freeze: What It Means to You

Wages of government employees (local, state, federal) are also covered by the freeze.

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIA DOVANA I LIETUVĄ GERESNE UŽ GRYNUS PINIGUS AR BETKOKI DALYKĄ SPECIALIAUS RUBLIO CERTIFIKATAI

Jie yra geriausia dovana. Intertrade Express Corp. skaidavo jums anksčiau, o dabar tai patvirtina Jūsų giminės — Su jais jūsų giminės gali gauti ką tik jie nori už daly reguliaros kainos. Yra tas pat kaip jeiti į krautuvę su 100 dol. ir nupirkti ten prekių už 200 ar 300 dol. netgi daugiau.

Pilnai garantuoti ir apdrausti. TIK INTERTRADE EXPRESS CORP. dooda Jums greičiausia patarnavimą. Certifikatai yra pristatomi į jūsų giminių namus per apskrities, savaitės, Specialaus Rublio kaina yra \$2.13. Jokių primokėjimų nėra. Jūs galite siųsti bet kokią sumą. Reikalaukite mūsų veltui siunčiamų iliustruotų katalogų.

UŽSAKYKITE DABAR UŽSAKYKITE TIK PER

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street Fifth Floor New York, N. Y. 10010 Tel. 982-1530

SVARBU DELIAUTOMOBILIŲ

Tik trumpam laikotarpiui Moskvič 412 IE — \$2995.00 Zaporozhets ZAZ 966 \$1895.00 Yra tik labai ribotas kiekis. Todėl paskubėkite. Užsakykite dabar.

Svarbu dėl apartamentų. Reikalaukite mūsų specialių biuletenių.

FELIKSAS MOTUZAS

DARBAI IR ŽMONĖS

GIMTINĖS PASTOGEJĖ

8

Tą padėti dar pablogino pats kooperacijos iniciatorius D. Kasparka. Viename akcininkų susirinkime jis pasiūlė, kad akcininkams būtų leista iš krautuvės prekėmis išsiimti akcijų vertę. Tas pasiūlymas kooperacijai buvo fatališka. Dalies akcininkų tas buvo numatoma, bet maistas reikalingas ir jie už tą pasiūlymą balsavo. Žinoma, buvo tvirtinimų, kad bedarbė amžinai nesitęs, lietuviai pradės dirbti ir atsieis. Bet taip nebuvo. Bedarbė tęsėsi ir tūkstančiai krautuvių bankrotavo. Prie to priėjo ir mūsų kooperacija, leidus akcininkams išsiimti akcijų vertę prekėmis. Prekės kaip matai išėjo, o pinigų naujom pirkti nebebuvo, ir prasidėjo bankrotas. Pavargę keletą mėnesių turėjom krautuves parduoti. Mūsų krautuves nupirko privatus žmonės ir pardavėjo tik už pinigų. Jie išlaikė visą depresijos laiką. Dar ir dabar viena iš mūsų krautuvų tebeveikia ant Caniff gatvės. Ją turi Jonas Gailūnas. Dabar jau jo vaikai ją laiko. Biznis negali mietiširdystės principais vadovautis.

KOMPOZITORIUS MIKAS PETRAUSKAS DETROITE

1926 metais antru kartu atvykęs į Ameriką Mikas Petrauskas Bostone jau nebe rado tinkamo apstojimo. Pabuvojęs pas po ilgų metų prietelių — draugų adv. Nadą Rastenį Baltimorėje, atvyko į Detroitą, nes čia turėjo kitą ilgmetį draugą, Dr. J. Jonikaitį, kuris jį priėmė ir pradėjo rūpintis, kad kompozitoriui surastų koki nors darbą. Daktaras pasiūlė ir mane į talką. Nusprendėm, kad yra gera proga suorganizuoti naują chorą. Chorų Detroito jau veikė penki, būtent: Šv. Antano parapijos Vyčių 102 kuopos choras, vedamas varg. Juozo Olšausko, Šv. Jurgio parapijos choras, vedamas kun. J. Čižausko, komunistų "Aido" choras, vedamas muz. A. Kvedaro, "Sklokininkų" choras vedamas muz. Lengvino. Dar turėjo ir Šv. Petro parapija chorą vedamą var. Smailio. Pastarasis, regis, tik bažnytinės giesmės giedodavo. Su daktaru nusprendėm, kad jei yra penki chorai, tai yra ir dainininkų. Tarp penkių bus vieta ir šeštam. Tuomet Detroito ir lietuviško jaunimo buvo daug. Dar mums didino pasitikėjimą kompozitoriaus autoritetas. Visi Amerikos lietuviai žinojo jo nuveiktus meno srityje darbus.

Buvo liepos mėnuo. Sušaukėme susirinkimą iš numatytų galinčių ir norinčių dainuoti žmonių. Į pirmą susirinkimą atsilankė per dvidešimt žmonių, tarp kurių buvo trejetas pirmiau gyvenusių Bostone ir dainavusių ten Petrausko vedamame chore. Tai buvo: Andrius Zinkevičius, P. Čebatorius ir J. Peleckas. Suminėti asmenys yra buvę ne tik choristais, bet ir solistai. Iš moterų susirinkime taip gi buvo trys solistės, būtent: A. Šatulaitienė, p-lė Sofija Zukauskaitė ir Ona Dobilienė. Tai gi pirmasis susirinkimas buvo padrasinantis ir duodąs pasitikėjimą, jog chorą suorganizuoti bus galima. Valdąba išrinkome iš sekančių asmenų: pirmininkas — dr. J. Jonikaitis, vicepirmininkas — F. Motuzas, raštininkė — F. Budvidienė, Finansų rašt. — J. Peleckas ir įždininkas — J. Abrozavičius. Choro pamokas sutarėm pradėti tuojau, neatsižvelgiant į vasaros karščius.

Choro pavadinimui buvo siūlomi bent keli vardai. M. Petrauskui pasiūlius, buvo priimtas pavadinimas "Lietuvių Operos Draugija". Susirinkus į choro pirmą repeticiją, komp. Petrauskas pasakė, kad statysime operą "Birutė" ir išdalino vaidintojams roles, nurodydamas solistams, kur ir kada ateiti dainavimo pamokoms. Parankumui jis tuojau susirado netoli Lietuvių salės porą kambarių ir atsidarė lyg ir muzikos mokyklą, kurioje mokydavo choro dainininkus ir vaikus, norinčius mokytis smuiko ir piano. Sutarėm, kad už choro bei solistų pamokas jam mokėsimė po \$6. Naujas choras, nauji solistai, todėl pamokų susiradė gana daug. Kol "Birutė" prirėngė pastatymui, susidarė virš simto pamokų. Opera "Birutė" 1927 metais lapkričio 13 dieną buvo suvaidinta su triumfališku pasisekimu. Kompoz. Petrauskui sumokėjom 600 dolerių ir draugijai dar liko penktas simtų dolerių.

Birutės pastatyme — vaidinime dalyvavo: Vaidilutės solistės: — A. Šatulaitienė — sopranas, M. Kučinskienė — altas. Lietuvos Kunigaikštis Kęstutis — J. Jonikaitis. Vaidilutės — Stasė Laukonienė, O. Peleckienė ir V. Motuzienė. Vaidila — Andrius Zinkevičius — baritonas. Vokiečiai: Sundsteinas, Komliūro Pasu — F. Motuzas Karzygiai — M. Cibulskis ir Jonas Strazdas. Knechtai — W. Jakubka ir A. Strazdas. Tarnas — Juozas Klemerauskas. Veikiantys asmenys: Palangos Tėvūnas — Vincas Klika.

salės porą kambarių ir atsidarė lyg ir muzikos mokyklą, kurioje mokydavo choro dainininkus ir vaikus, norinčius mokytis smuiko ir piano. Sutarėm, kad už choro bei solistų pamokas jam mokėsimė po \$6. Naujas choras, nauji solistai, todėl pamokų susiradė gana daug. Kol "Birutė" prirėngė pastatymui, susidarė virš simto pamokų. Opera "Birutė" 1927 metais lapkričio 13 dieną buvo suvaidinta su triumfališku pasisekimu. Kompoz. Petrauskui sumokėjom 600 dolerių ir draugijai dar liko penktas simtų dolerių.

Birutės pastatyme — vaidinime dalyvavo: Vaidilutės solistės: — A. Šatulaitienė — sopranas, M. Kučinskienė — altas. Lietuvos Kunigaikštis Kęstutis — J. Jonikaitis. Vaidilutės — Stasė Laukonienė, O. Peleckienė ir V. Motuzienė. Vaidila — Andrius Zinkevičius — baritonas. Vokiečiai: Sundsteinas, Komliūro Pasu — F. Motuzas Karzygiai — M. Cibulskis ir Jonas Strazdas. Knechtai — W. Jakubka ir A. Strazdas. Tarnas — Juozas Klemerauskas. Veikiantys asmenys: Palangos Tėvūnas — Vincas Klika.

salės porą kambarių ir atsidarė lyg ir muzikos mokyklą, kurioje mokydavo choro dainininkus ir vaikus, norinčius mokytis smuiko ir piano. Sutarėm, kad už choro bei solistų pamokas jam mokėsimė po \$6. Naujas choras, nauji solistai, todėl pamokų susiradė gana daug. Kol "Birutė" prirėngė pastatymui, susidarė virš simto pamokų. Opera "Birutė" 1927 metais lapkričio 13 dieną buvo suvaidinta su triumfališku pasisekimu. Kompoz. Petrauskui sumokėjom 600 dolerių ir draugijai dar liko penktas simtų dolerių.

Birutės pastatyme — vaidinime dalyvavo: Vaidilutės solistės: — A. Šatulaitienė — sopranas, M. Kučinskienė — altas. Lietuvos Kunigaikštis Kęstutis — J. Jonikaitis. Vaidilutės — Stasė Laukonienė, O. Peleckienė ir V. Motuzienė. Vaidila — Andrius Zinkevičius — baritonas. Vokiečiai: Sundsteinas, Komliūro Pasu — F. Motuzas Karzygiai — M. Cibulskis ir Jonas Strazdas. Knechtai — W. Jakubka ir A. Strazdas. Tarnas — Juozas Klemerauskas. Veikiantys asmenys: Palangos Tėvūnas — Vincas Klika.

salės porą kambarių ir atsidarė lyg ir muzikos mokyklą, kurioje mokydavo choro dainininkus ir vaikus, norinčius mokytis smuiko ir piano. Sutarėm, kad už choro bei solistų pamokas jam mokėsimė po \$6. Naujas choras, nauji solistai, todėl pamokų susiradė gana daug. Kol "Birutė" prirėngė pastatymui, susidarė virš simto pamokų. Opera "Birutė" 1927 metais lapkričio 13 dieną buvo suvaidinta su triumfališku pasisekimu. Kompoz. Petrauskui sumokėjom 600 dolerių ir draugijai dar liko penktas simtų dolerių.

salės porą kambarių ir atsidarė lyg ir muzikos mokyklą, kurioje mokydavo choro dainininkus ir vaikus, norinčius mokytis smuiko ir piano. Sutarėm, kad už choro bei solistų pamokas jam mokėsimė po \$6. Naujas choras, nauji solistai, todėl pamokų susiradė gana daug. Kol "Birutė" prirėngė pastatymui, susidarė virš simto pamokų. Opera "Birutė" 1927 metais lapkričio 13 dieną buvo suvaidinta su triumfališku pasisekimu. Kompoz. Petrauskui sumokėjom 600 dolerių ir draugijai dar liko penktas simtų dolerių.

Birutės pastatyme — vaidinime dalyvavo: Vaidilutės solistės: — A. Šatulaitienė — sopranas, M. Kučinskienė — altas. Lietuvos Kunigaikštis Kęstutis — J. Jonikaitis. Vaidilutės — Stasė Laukonienė, O. Peleckienė ir V. Motuzienė. Vaidila — Andrius Zinkevičius — baritonas. Vokiečiai: Sundsteinas, Komliūro Pasu — F. Motuzas Karzygiai — M. Cibulskis ir Jonas Strazdas. Knechtai — W. Jakubka ir A. Strazdas. Tarnas — Juozas Klemerauskas. Veikiantys asmenys: Palangos Tėvūnas — Vincas Klika.

salės porą kambarių ir atsidarė lyg ir muzikos mokyklą, kurioje mokydavo choro dainininkus ir vaikus, norinčius mokytis smuiko ir piano. Sutarėm, kad už choro bei solistų pamokas jam mokėsimė po \$6. Naujas choras, nauji solistai, todėl pamokų susiradė gana daug. Kol "Birutė" prirėngė pastatymui, susidarė virš simto pamokų. Opera "Birutė" 1927 metais lapkričio 13 dieną buvo suvaidinta su triumfališku pasisekimu. Kompoz. Petrauskui sumokėjom 600 dolerių ir draugijai dar liko penktas simtų dolerių.

Birutės pastatyme — vaidinime dalyvavo: Vaidilutės solistės: — A. Šatulaitienė — sopranas, M. Kučinskienė — altas. Lietuvos Kunigaikštis Kęstutis — J. Jonikaitis. Vaidilutės — Stasė Laukonienė, O. Peleckienė ir V. Motuzienė. Vaidila — Andrius Zinkevičius — baritonas. Vokiečiai: Sundsteinas, Komliūro Pasu — F. Motuzas Karzygiai — M. Cibulskis ir Jonas Strazdas. Knechtai — W. Jakubka ir A. Strazdas. Tarnas — Juozas Klemerauskas. Veikiantys asmenys: Palangos Tėvūnas — Vincas Klika.

salės porą kambarių ir atsidarė lyg ir muzikos mokyklą, kurioje mokydavo choro dainininkus ir vaikus, norinčius mokytis smuiko ir piano. Sutarėm, kad už choro bei solistų pamokas jam mokėsimė po \$6. Naujas choras, nauji solistai, todėl pamokų susiradė gana daug. Kol "Birutė" prirėngė pastatymui, susidarė virš simto pamokų. Opera "Birutė" 1927 metais lapkričio 13 dieną buvo suvaidinta su triumfališku pasisekimu. Kompoz. Petrauskui sumokėjom 600 dolerių ir draugijai dar liko penktas simtų dolerių.

Birutė, jo dukrė — Sofija Zukauskaitė — sopranas. Jo sūnūs (du) — Jonas Laukonis — tenoras ir Andrius Zinkevičius — baritonas. Krivų Krivaitis — Juozas Tamošiūnas, A. Čebatorius.

Po "Birutės" pastatymo sutarėm Naujusius 1928 metus sutikti su koncertu Lietuvių svietainėje (Visus parengimus su Petrausku turėdavome lietuvių salėje. Laisko buvo vos 6 savaitės, todėl buvo nutarta turėti po dvi choro pamokas savaitėje. Naujųjų metų sutikimo koncertas irgi nusisekė gerai. Po to pradėjome pamokas pastatymui M. Petransko trijų aktų operetės "Užburta Kunigaikštis". Šiai operai pasirengimas sekėsi geriau, nes po "Birutės" pastatymo susilaukėm naujų jėgų. Mums pradėjo talkinti tenoras Jonas Valiukas. Jis kaip tik "Užburta Kunigaikštyste" tiko kurpius rolei.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "NAUJIENAS" Jos visad rašo TEISYBĖ

DR. ANNA BALUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAPO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PProspect 4-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiepia, skambinti 3-4-0012
Telef.: PProspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikiai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadi. ofisai uždaryti.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: Republic 7-7688

DR. C. K. BOBELIS

IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.,
antradi. penktadienį nuo 1-5, treč.
ir šeštadi. tikai susitarus.

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-6270
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiepia, skambinti MI 8-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadi. uždaryta.
Ofiso tel.: PProspect 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadi. ir penktadi. nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradi. ir ketvirtadi.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadi.
dieni nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradi. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradi. trečiad.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadi.
niais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123,
jei neatšiepia, tai telefonai: GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bando-
deklai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: PProspect 6-5084

TAMPA, FLA.

Šeima iš Kalifornijos

Antano ir Onos Vilių sūnus
Eugenijus su vaikais jų atostogų
proga apsilankė ir tris savaites
pabuvo Lietuvių kaimelyje. Eugenijus
Willis iš Kalifornijos važiuodamas
aplankė pakelį daug žymesnių - įdomesnių
vietai. Carlsbad Caverns, White Sands
Atomic Testing Grounds, New Mexico,
Houston, NASA, New Orleans ir į Tampa.
Čia pailsėjęs keletą dienų sutarėm
pamatyti Cape Kennedy NASA. Nors
aš jau buvau mačiusi tą "NASA" prieš
keletą metų, rodos, 1968 m., kuomet
J. Pronsus iš Naujųjų viešėjo Floridoje.
Bet su nauju Eugenijaus kalbinta vėl
panorau važiuoti į tą stebuklų šalį.
Prieš keletą metų matytas bet
šiandien jau daug kas pakeista —
pagerinta.

Cape Kennedy po metų

Nuvažiavus į Cape Kennedy
reikia palikti savo automobilį ir sėsti
į turistinį autobusą sumokant po \$2.00,
o vaikams po \$1.50. Autobusas važiuoja
po tą NASA per dvi valandas ir aiškina
kiekvieno pastato reikšmę: "Kompleks
toks ir toks". Kur tuštumos ir nėra
pastatų, ten tas autobusas lekia po 60
mylių į valandą ir vėl apsisoja

GRADINSKAS

NAUJAUSIAS STEREO
DAUGIABANGIS
GRUNDIG
STALINIS RADJAS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI MOVING

Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIOJŲ LEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPR,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dieno iki penktadienio 11-12 val.
ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

A FOREST'S FUTURE IS IN YOUR HANDS

Every tree, every shrub,
and all our wildlife depend on
us to help prevent
forest fires. So please follow
Smoky's ABC's: Always
keep matches off and. Be sure
to throw all campfires,
so the ashes, and drows
them again. Crush all
smokers dead out.

Please! Only you can
prevent forest fires

UZ MOTELĮ GAVO VIRŠ PUSĖ MILLIJONO

Vladas Rasčiauskas - Walter
Rask, American Travel Service
Bureau, esančio 9727 So. West-
ern Avenue, savininkas, par-
davė ilgus metus turėtą Ranch
Motelį. Šiomis dienomis Ras-
čiauskas gavo virš pusės milijono
dolerių už žemę, pastatus ir
gerai vedamo biznio good will.

Rasčiauskas Amerikos lietu-
viams yra gerai pažįstamas, už
motelį gauta suma yra gana
stambi, todėl ir nutarėm pa-
klausti paties pardavėjo apie šio
motelio biznio įsigijimą ir apie
nutarimą jį parduoti.

Kada Ranch motelį pirkte
ir kodėl jį pardavėte? — pa-
klausėm Rasčiausko.

Ranch Motelį 1955 metų
pabaigoje pasistatė trise, —
pasakė Vladas Rasčiauskas. —
Tai buvo Joe Padzunas, John
Zalga ir aš. Biznis ėjo gerai, už-
dirbom pinigų, bet paskutinia-
isiais pradėjom nesutarti dėl
kelių menkelių. Man atrodė,
kad turim biznį parduoti, bet ir
dėl to negalėjome susitarti. Ta-
da aš nutariau išpirkti Ranch
Motelio partnerių dalis. Praei-
tais metais išpirkau Padzuno
dalį, o prieš kelis mėnesius at-
pirkau ir Zalgos dalį. O kai ta-
paui motelio savininkas, o ne
partneris, pasitaikius geram pa-
sūlymui, — pardaviau.

Tai ką dabar darysi? —
paklausėm Rasčiausko.

Be darbo aš niekad savo
gyvenime nebūčiau ir nebūsiu.
Be motelio, aš dar turiu ir ke-
lionių biurą. Praeitais ir šiais
metais kelionių biuro biznis ei-
na gerai, bet aš jo negalėju tin-
kamai prižiūrėti. Dabar, parda-
vęs motelį, galėsiu skirti dau-
giau laiko kelionių biurui. Be
to, aš pats, dar prieš saulės nu-
sileidimą, noriu kelis kartus ap-
skristi aplinkui mūsų žemę ir
pasidalinti su savo tautiečiais
kelionių įspūdžiais, — baigė
Rasčiauskas.

Reporteris

Indėnai nevieningi

Viena Chicago indėnų gru-
pė, siekianti rinkti maisto au-
kų savo alkaniems nariams,
miesto šiaurinėje dalyje (Up-
town), apkaltino staiga pagar-
sėjusį indėnų vadą Mike Chosą:
"Apie jį spaudoje prirašomi
pilni puslapiai, tuo tarpu kai
jis atstovauja vos 55 indėnų
būrij", pasakė Gene Bear Bow,
kurs sakosi esąs vadas dau-
giau kaip 500 indėnų grupės
Northsideje.

Metinė Mirties Sukaktis

BERNICE BARTKUNAS (BORTKUN)

Gyvenusi 3320 W. 114 Street

Mirė 1970 metų rugšėjo mėn. 5 dieną. Gimusi Lietuvoje.
Palaidota Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse.

Paliko našlė: sūnus Charles Richard Bortkun, duklė Lottie Ann
Kopelman, jos vyras Edward, 3 anūkai, 3 seserys, sesuo Lietuvoje, ir
kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Mūsų brangiausia Bernice Bartkunas (Bortkun) pagerbt bus
laikomos Šv. Mišios St. Carmelite Fathers bažnyčioje, esančioje
Munster, Indiana, 1971 m. rugšėjo 5 dieną.

Mes Tave, mūsų Brangioji, niekuomet neužmiršime. Tu pa-
mus jau nebesugrįsi, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime.
Tebūna Tau lengva ši žemėlė.

Nušūdė lieka:
Sūnus, duklė, žentas, anūkai, seserys.

**PLEASE
BE
CAREFUL!**

Only you
can prevent
forest fires!

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandų
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
kapių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKU

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GRovehill 6-2345-8

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6945 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių Direktorai:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

- Chicago
- Lietuvių
- Laidotuvių
- Direktorių
- Associacijų

- AMBULANCE PATARNAVIMAS CIENA IR NAKTĮ
- TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228

South Holland, Illinois

Dievų miško 3 laida

Lietuvoje trečią kartą išleis-
tas "Balo Sruogos "Dievų Miš-
kas" (25,000 egz. tiražas). Tai
rašytojo pergyvenimų Stuttho-
fo stovykloje, 1943-1945 m.,
dienoraštis. (E)
Lietuvos spaudoje plačiau pa-
minėta pedagogas, vadovėlių au-
toriaus, Juozo Damijonaičio
100 m. gimimo sukaktis.

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

